

Ατζόκοι, συκοφάδες, μελισσοφάδες, βυζάχτρες, βίγλες, πεδινές πέρδικες, ζουρίδες, αρκάλοι, μурμουρία, αγρίμια και φάσσες, τσαλαπετεινοί και τρουλίτες, ζώα και πουλιά που κινδυνεύουν να' ναι για την νέα γενιά της Κρήτης μυθικά, να συναντιούνται μόνο σε παλιές ιστορίες για την ζωή, την ομορφιά και την ψυχή της Κρήτης. Πάνω από το 70% της πανίδας που έζησε δίπλα στον άνθρωπο στα χιλιάδες χρόνια της κρητικής ιστορίας έχει εξαφανιστεί ή είναι ήδη υπό εξαφάνιση. Πανίδα και χλωρίδα από τις πιο σπάνιες και πλούσιες της Μεσογείου εκπέμπει ένα τρομακτικό S.O.S. Αυτό που απειλείται, πιστέψτε με, δεν είναι μόνο η ομορφιά της Κρήτης, είναι η ίδια της η ψυχή. Η καταστροφή αυτή, η οποία συντελέστηκε μέσα στα τελευταία πενήντα χρόνια, δεν είναι τυχαίο ότι συμβαδίζει με την πλήρη καταστροφή των παραδόσεων της Κρήτης, την καταβαράθρωση των παραδοσιακών αξιών της λεβεντιάς, της παλικαριάς, της παρρησίας.

Ο τρόπος που αντιμετωπίζουμε την άγρια ζωή, την πανίδα και την χλωρίδα, αλλά ακόμα και τα οζά μας, τσ' αίγες μας και τα κατοικίδια δεν είναι καθόλου διαφορετικός από τον τρόπο που αντιμετωπίζουμε τις ίδιες τις ανθρώπινες σχέσεις μέσα στην κοινωνία. Η ψυχή της Κρήτης είναι ενιαία, μας περιλαμβάνει όλους, βουνά, πεδιάδες και ποτάμια, ανθρώπους, ζώα και φυτά. Η Κρήτη είναι μία. Τραυματίζοντας ένα κομμάτι της ψυχής της, συνειδητά ή ασυνείδητα, την τραυματίζουμε όλοι, στερώντας από τα παιδιά μας την χαρά της ζωής, της κυρίαρχης θεότητας που μόνον η Κρήτη λάτρευε όταν ήταν κοσμοκράτειρα. Ο πρόλογος αυτός έγινε για να δείξει ότι η υπεράσπιση της άγριας ζωής δεν είναι μια πολυτέλεια για τον Κρητικό, είναι μία υποχρέωση του αν σέβεται το μαύρο του πουκάμισο.

Φυσικά το κυνήγι ήταν πάντα μέσα στον κρητικό πολιτισμό. Το άρθρο αυτό δεν φιλοδοξεί να γίνει ένας αντικυνηγετικός λιβέλλος. Το μέτρο ήταν πάντα το όπλο μέσα απ' το οποίο επιβίωσε η Κρήτη δια μέσω των αιώνων. Είναι τελείως διαφορετικό το κυνήγι των παππούδων μας που με όσο το δυνατόν χαμηλότερο κόστος, έπρεπε να εξασφαλίσουν κρέας για την οικογένεια, που περιφρουρούσαν και συντηρούσαν τα άγρια ζώα φροντίζοντας για την ευδοκίμηση και τον πολλαπλασιασμό τους σαν να ήταν δικά τους κοπάδια και το σημερινό κυνήγι που με το κόστος πυρομαχικών όπλων, βενζινών κ.τ.λ., μία τσίχλα κοστίζει περισσότερο από ένα αρνί. Είναι πολύ μεγάλη η διαφορά ανάμεσα στον προπάππο μου στ' Ασφένδου που συνήθισε να ζητάει συγγνώμη από τους θεούς της Κρήτης γιατί ήταν αναγκασμένος να σκοτώσει για να τραφεί κι απ' τους σημερινούς μανιακούς με τις στολές παραλλαγής, τις αυτόματες καραμπίνες που είναι σαν πολυβόλα και σκοτώνουν οτιδήποτε κινείται, ακόμα και κοράκους, και γεράκια, και σκαντζόχοιρους, και κουκουβάγιες, λέγοντας ότι είναι μεγάλη χαρά να σκοτώνεις, όπως μου συνέβη πρόσφατα στο Ακρωτήρι. Με δύο λόγια, η παρακμή της Κρήτης μπορεί να συνοψιστεί στο εξής: ξεχάσαμε ότι η κυρίαρχη θεότητα της Κρήτης, αυτή που ανέδειξε τον μινωικό πολιτισμό, ήταν η χαρά της ζωής και οι νέοι θεοί της Κρήτης είναι η λατρεία του θανατικού.

Τι μέτρα θα μπορούσαμε άραγε να πάρουμε ώστε να διδάξουμε τα παιδιά μας να' ναι Κρητικοί σαν αυτούς που γράψανε την ιστορία της Κρήτης και όχι Κρητικοί σα αυτούς που την πουλάνε; Τα ζώα και τα φυτά της Κρήτης πάντα βοηθούσαν στην διατροφή μας, στην υγεία μας, στην ευζωία μας. Σε κάθε χρονική περίοδο, σε κάθε πολιτισμό ανάλογα με το αν είχαν την δυνατότητα, οι άνθρωποι ν' αφουγκραστούν την μιλιά τους. Τι μπορούν να μας πουν σήμερα; Πρώτ' απ' όλα, ότι είναι μία από τις σημαντικότερες πηγές εσόδων για την Κρήτη, ικανές να συντηρήσουν ολόκληρα χωριά, κυρίως στα ορεινά, να βοηθήσουν να μην ερημώσει ακόμα πιο πολύ η ορεινή Κρήτη, να συμβάλουν με πολλά χρήματα στο βαλάντιο που ορεινού Κρητικού. Πώς αυτό; Όχι βέβαια με την δημιουργία κυνηγετικού παράδεισου.

Είναι τόσο σπάνια πια η άγρια ζωή όπως προαναφέραμε που αυτός ο τομέας έχει εντελώς παρακμάσει, διατηρείται μόνο σε κάποιες ζώνες περάσματος αποδημητικών πτηνών και πέρα από το ηθικό έγκλημα που διαπράττεται εκεί, όταν δηλαδή ένας λιλιπούτειος μαχητής των αιθέρων μετά από δεκάδες χιλιάδες χιλιόμετρα, αντικρίζοντας την Κρήτη, αγαλλιάζοντας την καρδιά του απ' την ομορφιά της, αντιμετωπίζει σφαίρες από πολεμικά τουφέκια, παγίδες και κάθε μέσο που όχι μόνον αντίκειται στις ευρωπαϊκές συμβάσεις, αλλά και στην ίδια την αξιοπρέπεια της παλικαριάς.

Αντίθετα τα μέτρα που μπορούν να παρθούν είναι τα εξής:

1. Ζώνες παντελούς απαγόρευσης του κυνηγιού αλλά και του ψαρέματος σε επιλεγμένες

τοποθεσίες, δημιουργία φυσικών πάρκων διατήρησης της ζωής, στεριανής και υποβρύχιας, αξιοποιώντας το νούμερο ένα του παγκόσμιου τουρισμού, τον πλούσιο και ευκατάστατο τουρίστα, που σύμφωνα με τις παγκόσμιες σφυγμομετρήσεις δαπανά τα λεφτά του παρατηρώντας την άγρια ζωή. Δεκάδες εκατομμύρια είναι μόνο τα μέλη των συλλόγων παρατήρησης πουλιών, αποδημητικών και μη, μόνο στην Ευρώπη και είναι όλοι ιδιαίτερα ευκατάστατοι. Δεκάδες εκατομμύρια είναι οι κινέζοι πολυεκατομμυριούχοι που αυτό είναι το κύριο χόμπι τους και με αυτού του τύπου τον τουρισμό συντηρούν την νοτιοανατολική Ασία και μεγάλο κομμάτι της Αφρικής. Ένα θαλάσσιο πάρκο απαγόρευσης του ψαρέματος π.χ. στην περιοχή της Γραμβούσσας, με τα πιο σπάνια είδη ψαριών όπως το πράσινο μπαρμπούνη και πάρα πολλά αρχαία είδη θα μπορούσε να γίνει παράδεισος καταδυτικού τουρισμού. Οι άδειες δε για τα αντίστοιχα πλοιάρια, αν δίνονταν αποκλειστικά στους ντόπιους ψαράδες θα τους δεκαπλασίαζαν τα έσοδα. Αφήστε που όλη η γύρω περιοχή θα ήταν παράδεισος για τους ψαράδες γιατί θα έβριθε από ψάρια.

Οπωσδήποτε όλες οι ιδέες, όλα τα οράματα, ακόμα και όλα τα συστήματα διαχείρισης μπορούν εύκολα να μετατραπούν στο αντίθετό τους, από τους ειδικούς της λαμογιάς, τα καπιταλιστικά αφεντικά, τους διεθνείς τοκογλύφους, τους τραπεζίτες και τους εξουσιαστές που τους στηρίζουν. Οι ζώνες μόνιμης απαγόρευσης κυνηγιού, πρέπει να είναι συνειδητή απόφαση των ντόπιων κατοίκων, να συνδυαστεί με ήπιες αγροτουριστικές δραστηριότητες που αφενός να προσφέρουν δουλειές, χρήματα, πλούτο και ευμάρεια στις τοπικές κοινότητες και αφετέρου να προωθούν την αυτοδιαχείριση της κοινωνίας, την οικονομική, τροφική και ενεργειακή αυτάρκεια των τοπικών κοινωνιών, βάζοντας ολοένα πιο μακριά το μακρύ χέρι της κεντρικής εξουσίας.

Ήπιες αγροτουριστικές επιχειρήσεις όπως οδηγοί ορειβατών, παρατηρητών πουλιών, ξενώνες, καταφύγια, επαναχρησιμοποίηση των μουλαριών, των γαϊδουριών για παρατηρήσεις ζώων στα βουνά, φάρμες που ο επισκέπτης μπορεί να χαρεί την πραγματικότητα της καθημερινής μας ζωής, φωτογράφοι, καταδυτικά σκάφη και πολλά ακόμα μπορούν να αναζωογονήσουν εγκαταλειμμένες περιοχές, προσέχοντας σαν κόρη οφθαλμού το περιβάλλον και την αλήθεια τους. Θέλει πολύ μεγάλη προσοχή να μην επαναληφτούν τα σφάλματα με τα φωτοβολταϊκά και τις ανεμογεννήτριες γιατί δυστυχώς το μικρόβιο της εκμετάλλευσης εμπεριέχεται παντού. ΤΟ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΕΙΝΑΙ ΕΝΑ: ΟΠΟΙΑΔΗΠΟΤΕ ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΠΡΕΠΕΙ ΠΡΩΤΑ ΑΠΟ ΟΛΑ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΝΤΟΠΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ.

2. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΝΤΟΠΙΟΤΗΤΑΣ ΣΑΝ ΚΥΡΙΑΡΧΟ ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΚΥΝΗΓΗΣΕΙ ΚΑΝΕΙΣ.

Πολλοί θα μου πουν ότι το κυνήγι πρέπει να καταργηθεί εντελώς. Συμφωνώ απόλυτα ότι σε ένα θεωρητικό και ιδεολογικό επίπεδο, έτσι θα 'πρεπε. Προαναφέραμε ότι είναι τελείως διαφορετικό πράγμα το κυνήγι σήμερα, απ' όταν ο γερο-Βιγλης με το μονόκαννο και με μόνο δύο σφαίρες έπρεπε να φέρει κρέας για την οικογένεια στα βουνά του Γκίγκιλου και της Σαμαριάς. Ποτέ τόσο αυτός, όσο και οι άλλοι Σφακιανοί της γενιάς του, δεν σκότωναν αρσενικό, ακόμα και αν πείναγαν. Είναι τελείως διαφορετικός ο ένοπλος με τις στολές παραλλαγής, τα 4Χ4, τις καραμπίνες που μοιάζουν με πολεμικά, τις άπειρες σφαίρες, τις σφυρίχτρες, τα μαγνητόφωνα, τις παγίδες, τα σύρματα, τους δυναμίτες.

Το ξέρω. Ωστόσο το να πει κανείς ότι απαγορεύεται το κυνήγι σήμερα στην Κρήτη, είναι σαν να λες ότι ο καπιταλισμός είναι κακό πράγμα και η αναρχία είναι το ιδανικό πολίτευμα του μέλλοντος. Το να λέμε κάτι, μόνο σαν δήλωση, δεν έχει νόημα. Πρέπει να παίρνουμε και μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση. Υπήρξα κυνηγός στα νεανικά μου χρόνια. Δεν είμαι αναμάρτητος. Κι' εγώ ένοιωσα αυτή την διαστρέβλωση των αισθημάτων που η αγάπη μου για τις βιγλες που πετάγανε πάνω από το Βρύσινα μ' έκανε να θέλω να τις κατεβάσω, να τις σκοτώσω με το δίκαννο. Ευτυχώς δεν τα κατάφερα. Οι τύψεις μου θα προστίθεντο σε όλα αυτά τα πλάσματα που τους στέρησα τη ζωή, μέσα από τη διαστρέβλωση της επιθυμίας μου να χαρώ τη φύση. Αναλογίζομαι τώρα (όταν γεράσει ο διάλογος καλογερεύει) πως θα ήταν η Κρήτη μας αν η γενιά μας την σεβόταν και δεν γινόταν η κύρια αιτία καταστροφής της; Πολλοί άνθρωποι της γενιάς μου, αλλά και νεώτεροι, θέλουν να παρθούν μέτρα. Κυνηγετικοί σύλλογοι και οικολόγοι μπορούν να συμφωνήσουν τουλάχιστον σ' αυτό: ότι δεν θα έχει κανείς το δικαίωμα να κυνηγήσει σε περιοχή άλλου δήμου. Όποιος θέλει να κυνηγήσει σ' άλλο δήμο απ' αυτόν που ανήκουν τα πολιτικά του δικαιώματα και η καταγωγή του, θα πρέπει να πληρώνει ένα σεβαστό ποσό πολλαπλάσιο της αξίας της κυνηγετικής άδειας στο ντόπιο κυνηγετικό σύλλογο, που θα είναι ο κατ' εξοχήν αρμόδιος για την κατάσταση, την αναπαραγωγή και την ευμάρεια των τοπικών πληθυσμών της άγριας ζωής. Δίνουμε έτσι το δικαίωμα στους ντόπιους κατοίκους να αγαπήσουν αυτό που έχουν, να το διαχειριστούν, να αποκτήσουν συνείδηση, αλλά και χρήματα για την πληρωμή οδηγών, δασοφυλάκων, και γενικά ανθρώπων που θα προσέχουν τη διαχείριση της βιοποικιλότητας και την αειφορία. Ο κυνηγετικός σύλλογος της περιοχής θα ελέγχεται γι' αυτό, μέσα από ένα συντονιστικό όργανο που θα συμμετέχει ο Δήμος και οι τοπικές οικολογικές ενώσεις. Ξέρω ότι στα μέτρα αυτά θα αντιδράσουν οι μεγάλοι κυνηγετικοί σύλλογοι των Αθηνών αλλά και των μεγάλων αστικών κέντρων, όπως των Χανίων, του Ηρακλείου κ.λπ. Στην επιχειρηματολογία τους ότι ο καθένας μπορεί να κυνηγήσει όπου θέλει με το ίδιο κόστος και ότι αυτό είναι άδικο γι' αυτούς, απαντώ ότι αυτό θα το συζητήσω όταν δω καρδιοχειρουργική κλινική στ' Ασφένδου και εξυπηρέτηση για όλες τις δημόσιες υπηρεσίες στον Καλλικράτη. Όπως ο Σφακιανός πρέπει να πληρώσει τα μαλλιοκέφαλά του, για το οποιοδήποτε αγαθό εντός και εκτός εισαγωγικών, των αστικών περιοχών, έτσι και ο αστός κάτοικος των πόλεων θα πρέπει να πληρώσει για τα αγαθά και τον πλούτο των ορεινών και αγροτικών περιοχών. Δεν καταλαβαίνω γιατί άλλαξε αυτό μέσα σε πενήντα χρόνια και γιατί αυτό που απαγόρευαν οι παππούδες μας, να το επιτρέψουμε εμείς.

Όλα αυτά είναι μια γενική ιδέα, που οι λεπτομέρειές της, μπαίνουν στην κοινωνική διαβούλευση και περιμένω με αγωνία προτάσεις πιο τεκμηριωμένες. Μέχρι τότε ας κρατήσουμε ότι αυτοί οι λιλιπούτσιοι μαχητές των αιθέρων που ταξιδεύουν πεινασμένοι και πειστωμένοι να φτάσουν στην Κρήτη, αξίζουν την φιλοξενία μας, αλλά ακόμα και γι' αυτούς που τους βλέπουν σαν αντίπαλους και θέλουν να τους σκοτώσουν, αξίζουν σεβασμό. Η αξία του αντιπάλου, η εκτίμηση στον εχθρό, έδινε πάντα περηφάνια και εγωισμό στον Κρητικό. Οι ταυρομαχίες στην Μινωική Κρήτη δεν αποσκοπούσαν στον θάνατο, αλλά στο πήδημα πάνω από τον ταύρο. Η συνεργασία της ομάδας, όσο πιο επικίνδυνος ήταν ο ταύρος τόσο πιο μεγάλος ο άθλος να τον πιάσεις από τα κέρατα και να κάνεις τούμπα στην πλάτη του και να πέσεις στην αγκαλιά του άλλου που σε περίμενε, έδινε αξία στον άθλο και φήμη στον νικητή. Συμβολικά, ο αγώνας όσο πιο επικίνδυνος και δύσκολος, απέναντι στο κρατούν σύστημα αξιών, στις αντιξοότητες της ίδιας της ζωής, στις άσχημες φυσικές συνθήκες, η παρηρησία ΧΩΡΙΣ ΝΑ ΣΚΟΤΩΝΕΙΣ, σεβόμενος την ζωή, ήταν το μήνυμα της Κρήτης τότε που ήταν κοσμοκράτειρα. Ποτέ πολιτισμός στα χιλιάδες χρόνια της ανθρώπινης ιστορίας δεν ανέδειξε σαν κυρίαρχη θεότητα την χαρά της ζωής όπως στην Μινωική Κρήτη.

Η Κρήτη ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ. Βουνά, φαράγγια, θάλασσες, δάση, οζά και άνθρωποι. Πληγώνοντας το ένα, τα πληγώνεις όλα. Αγαπώντας το ένα, τα αγαπάς όλα. Επιτέλους ας σεβαστούμε την κληρονομιά και την ιστορία μας, μπας και η υπέρτατη θεότητά μας, η χαρά της ζωής, ξανασκύψει δίπλα μας.

Για την Γη και την Ελευθερία

Μάιος 2014

Απ' την πολιτική κίνηση βαθειάς οικολογίας "ώριμα τέκνα της οργής"

Πέτρος Κουτσούμπας

Υποψήφιος περιφερειακός σύμβουλος Χανίων με τον συνδυασμό "ΜΙΑ ΚΡΗΤΗ"